

To be or not to be (a B Corp)

Robby Houben⁽¹⁾

Geïnspireerd door onder meer de *Sustainable Development Goals* (SDG's), de *Environmental Social & Governance* (ESG)-beweging en het inmiddels *altmodische* concept *Corporate Social Responsibility* (CSR), zijn vennootschappen zich in toenemende mate bewust van de rol die zij maatschappelijk kunnen opnemen. Meer en meer vennootschappen zetten zich ook effectief in voor maatschappelijke doelen. Om aan zo'n maatschappelijk engagement dan zichtbaarheid te geven, wordt wel eens beroep gedaan op labels, waarvan het B Corp-certificaat wellicht het bekendste is.

Vennootschappen die dat certificaat willen verwerken, moeten ten eerste in hun doel opnemen dat *“één van de doelen van de Vennootschap is om middels haar bedrijfsvoering en economische activiteiten, een reële positieve impact te hebben op de samenleving en het milieu in het algemeen”*. Deze doel-aanpassing maakt gebruik van de vrijheid van art. 1:1 WVV om naast het winstverdelingsdoel, ook nog andere doelen in de statuten van een vennootschap op te nemen.

Bovendien moeten de statuten de volgende bepaling inzake bestuur opnemen⁽²⁾ :

“§ 1. De Vennootschap en haar aandeelhouders zien erop toe dat de bestuurders bij hun besluitvorming rekening houden met de verwezenlijking van een reële positieve impact middels de bedrijfsvoering en economische activiteiten van de Vennootschap, op korte termijn en op (middel)lange termijn, ten aanzien van (de belangen van) derden zoals :

(i) de werknemers, de dochtervennootschappen en de leveranciers;

- (ii) de klanten van de Vennootschap en van haar dochtervennootschappen;*
- (iii) de gemeenschappen (verenigingen, organisaties ...) en de samenleving waarin de Vennootschap, haar dochtervennootschappen en hun leveranciers hun activiteiten ontwikkelen;*
- (iv) het lokale en globale milieu;*
- (v) andere mogelijke belanghebbenden bij de activiteiten van de Vennootschap en haar dochtervennootschappen.*

Geen van de voormelde partijen kan een voorrang eisen ten aanzien van de andere. De bestuurders wegen autonoom en discretionair de diverse belangen af die de verwezenlijking van de voormelde positieve impact als onderdeel van het vennootschapsbelang kunnen dienen”.

Dat is heel wat. De bestuurdersverplichtingen zijn erg ruim : bestuurders moeten met vele belanghebbenden rekening houden in hun besluitvorming, met hun (diverse) belangen, en dit alles met inachtnaam van verschillende tijdshorizonten. Dit is een moeilijke oefening voor het bestuur, maar met goede handvatten wellicht geen onmogelijke opdracht. De keerzijde van de medaille is een zekere uitholling van de verantwoordelijkheid van het bestuur : in de verzameling van belangen en afwegingen is er altijd wel een rechtvaardiging te vinden voor een beslissing, ook al komt die een bepaalde belangengroep niet *per se* ten goede. In theorie kunnen ook de aandeelhouders aan het kortste eind van de belangenafweging trekken. In de praktijk zal dat evenwel anders zijn : de aandeelhouders - in tegenstelling tot de andere belanghebbenden - hebben echt macht over de bestuurders, en bestuurders weten ook wel

* Persoonlijke stellingname van de auteur.

1. Hoofddocent Universiteit Antwerpen.

2. Hypothese : NV met raad van bestuur; voor andere bestuursmodellen van de NV bestaan gelijksoortige bepalingen, alsook voor de BV.

dat tegen de kar van de aandeelhouders rijden geen goed idee is met het oog op - ik zeg maar iets - een herbenoeming of de volgende bonusronde.

Bijzonder interessant is de tweede paragraaf van de B Corp-modelclausule inzake bestuur :

“§ 2. De bepaling uit § 1 kent in geen geval, uitdrukkelijk dan wel stilzwijgend, een recht toe aan belanghebbenden of andere derden. Evenmin is de bepaling uit § 1 bedoeld om er een dergelijk recht uit af te kunnen leiden, of om een aanleiding te bieden, aan belanghebbenden of andere derden, om rechtsmiddelen in te stellen tegen het collegiale bestuursorgaan, de individuele bestuurders, of de Vennootschap”.

Uit de belangenafweging die aan de bestuurders wordt opgelegd, kunnen dus geen rechten worden afgeleid ! Ook zonder deze paragraaf zou het wellicht onwaarschijnlijk zijn dat een belanghebbende ooit tot enig resultaat zou komen om ook maar enig recht op basis van de belangenafweging af te dwingen, maar deze explicitering komt toch wel cynisch over. Ze drukt uit dat de statutaire B Corp-beloftes aan de belanghebbenden maar symbolisch zijn; de statuten dienen als magnifiek PR-instrument.

Maar gaat het ook echt *maar* om een symbool ? De opname van de tekst in de statuten lijkt niet *per se* zonder gevolgen, zelfs als men schrijft dat ze zonder gevolgen is. Ten eerste rijst de vraag of het hier niet gaat om een verboden exoneratiebeding op grond van art. 2:58 WVV, mee in het licht van de door B Corp opgelegde doelclausule (zie hierboven). Bovendien lijkt de bepaling inzake bestuur intern niet coherent; kunnen de regels over de interpretatie van contracten er misschien toe leiden dat de tweede paragraaf het onderspit delft tegenover de eerste, waardoor er toch rechten voor belanghebbenden zouden bestaan ? Een volgende overweging ontleen ik aan het goederenrecht : kan je, in lijn met het denken over onlichamelijke goederen, een onlichamelijk persoon, zoals een vennootschap met rechtspersoonlijkheid, en de verplichtingen van haar organen, zo moduleren dat zij er verschillend uitzien naargelang wie ernaar kijkt ? Met andere woorden, is het niet zo dat wanneer de vennootschap, de aandeelhouders³⁾ en bestuurders zich in de statuten ergens toe verbinden (zoals de belangenafweging), die verbintenis gewoon *ook zo is*; ten aanzien van iedereen dus, en niet alleen ten aanzien van de vennootschap, de bestuurders en de aandeelhouders ?

Eigenlijk is dit geneuzel in de marge. Wat belangrijk is, is dat vennootschappen zich geïnspireerd voelen om bij te dragen tot positieve samenlevingsopbouw. En dat zij vervolgens doen wat ze zeggen (*‘walk the talk’*). Dat gaat overigens nog steeds perfect zonder een of ander certificaat of een doelwijziging. Niettemin heeft het B Corp-certificaat intussen een status verworven op de markt, zodat het certificaat aantrekkelijk is voor bedrijven om hun maatschappelijke missie kenbaar te maken. Daar is niets op tegen. Voor bedrijven die het B Corp-statuut evenwel eerder als marketingoefening zien, en zich beschermd voelen door de exoneratie van paragraaf twee van de B Corp-bepaling : let toch maar op. Derden zouden uit de statuten wel eens meer rechten kunnen halen dan op het eerste gezicht lijkt. Wie groen wast, lacht finaal groen ?

---

3. Bij aandeelhouders zou deze verplichting ook daadwerkelijk goederenrechtelijk kunnen zijn, als een kenmerk dat kleefte aan het aandeel.